

Aan het college van B&W

datum	zaaknummer	uw brief/kenmerk
7 januari 2022	-	-
behandeld door	doorkiesnummer	bijlage(n)
M. van Meurs (dhr.)	(026) 49 79 422	-
onderwerp		
Toelichting voor B&W bij financiële paragraaf raadsvoorstel begrotingswijziging Omgevingswet		

Geacht college,

Doel van dit memo

Met dit memo willen wij u meer inzicht geven in de bestedingen als gevolg van de implementatie van de Omgevingswet en de daarbij inbegrepen decentralisatie van bevoegdheden van Rijk naar gemeente.

Context/prijsopdrijvende effecten

Zoals ook gememoreerd in het memo aan uw college van 22 september j.l., is het ondoenlijk gebleken op korte termijn besparingen op de implementatiekosten te realiseren. Dit hangt in belangrijke mate samen met de grote vraag in de markt naar Omgevingswet gerelateerde expertise, waardoor menskracht moeilijk te vinden is en vaak ingehuurd moet worden. Dit heeft een kostenverhogend effect.

Daarnaast is in de organisatie de facto geen ruimte aanwezig om de implementatiepiek binnen de bestaande bezetting op te vangen. Gevolg hiervan is dat nagenoeg ieder uur dat aan de implementatie van de Ow gewerkt wordt, opgevangen moet worden door inhuur. Deze twee effecten (stijgende tarieven en noodzaak tot inhuur) tezamen hebben logischerwijs een elkaar versterkend effect op de implementatiekosten.

Doordat in Rheden ook geen reguliere budgetten aanwezig zijn voor bijvoorbeeld actualisatie van bestemmingsplannen, zijn nagenoeg alle inzet en alle kosten voor de implementatie van de Ow "extra" i.p.v. regulier werk. Voordeel hiervan is overigens wel dat hiermee de implementatiekosten expliciet worden en daarmee goed inzichtelijk zijn.

Toelichting op financiële paragraaf raadsvoorstel begrotingswijziging Ow

In de financiële paragraaf worden een 7-tal posten genoemd waarvoor kosten worden opgevoerd. Deze zullen hieronder nader worden toegelicht;

1. Projectmanagement

Deze post omvat de kosten die worden gemaakt voor de inhuur van de programmamanager en die van de risicomanager/planner. De programmamanager is overall verantwoordelijk voor een geslaagde implementatie en treedt op als opdrachtgever voor de diverse (deel-)projecten en

adviseurs. De risicomanager inventariseert en beheerst samen met de projectleiders de risico's, bewaakt de planning en de onderlinge afhankelijkheden daarin. Dit van belang omdat naar een deadline wordt toegewerkt (de inwerkingstredingsdatum van de wet) en we zeker willen weten dat we op dat moment gesteld staan om onze taken te kunnen blijven uitoefenen.

2. Omgevingsplan

Deze post valt uiteen in 2 grote brokken;

- a. Het kunnen werken met, en wijzigen van, het tijdelijk Omgevingsplan.
- b. Het (starten met het) opstellen van het permanente Omgevingsplan.

Het tijdelijk omgevingsplan is, oneerbiedig gezegd, een samenraapsel van de huidige bestemmingsplannen, delen van de APV, alle verordeningen met omgevingsaspecten én de "bruidsschat" de van het rijk overgehevelde taken naar de gemeente. Deze worden allemaal via onze software in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) gezet en raadpleegbaar gemaakt. Om het tijdelijk omgevingsplan te kunnen wijzigen moet echter al een ruggegraat/structuur voor het permanente omgevingsplan gereed staan, omdat alleen dit aangepast kan worden in het DSO.

Het maken van het volledige permanente omgevingsplan is een enorme klus waarin alle 120 bestemmingsplannen en alle andere bovengenoemde onderdelen geïntegreerd worden in 1 integraal, gebiedsdekkend, raadpleegbaar en bewerkbaar omgevingsplan voor Rheden. Alle tegenstrijdigheden in regelgeving dienen hierbij te worden opgelost, opdat een initiatiefnemer uiteindelijk met een klik op de kaart kan zien wat kan en mag.

3. VTH

In het huidige stelsel kunnen voor 1 initiatief meerdere vergunningen nodig zijn van meerdere bevoegde gezagen, vaak te verlenen binnen 26 weken. In het nieuwe stelsel geldt het principe: 1 aanvraag, 1 loket, 1 vergunning, meestal te verlenen binnen 8 weken. Dit heeft (stevige) impact op al onze VTH-bedrijfsvoeringsprocessen. Werkprocessen moeten opnieuw worden ingeregeld en afgestemd worden met de ketenpartners, software is ingekocht en wordt nu ingeregeld, 100+ brieven moeten worden aangepast etc. Daarnaast nodigt de wetgever ons uit om zoveel als mogelijk te dereguleren dus alleen als het echt noodzakelijk is een vergunningplicht, als het kan een meldplicht, maar liefst alleen een zorgplicht/algemene regel.

Voor toezicht en handhaving veranderd hiermee ook het nodige, waar een handhaver vroeger vaak kon toetsen aan de beschikking, zal deze in de nieuwe situatie veel vaker algemene regels moeten interpreteren en toepassen. Dit vraagt andere competenties en hierin nemen we medewerkers waar mogelijk middels een opleidingsprogramma mee.

4. Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Het DSO is de digitale ruggegraat van het nieuwe stelsel. Waar nu nog gewerkt wordt met ruimtelijkeplannen.nl, het OmgevingsLoket Online en het Activiteitenbesluit Internet Module, zal dit na inwerkingtreding het DSO zijn. Middels onze software hevelen we al onze regelgeving en andere benodigde informatie over naar het DSO en leggen we bijvoorbeeld koppelingen met ons DMS en archief.

5. Omgevingsvisie

Iedere gemeente is gehouden per 1-1-2024 over een Omgevingsvisie te kunnen beschikken. De Omgevingsvisie is het document waarin gebiedsdekkend en integraal al onze omgevingsgerelateerde beleidsdoelen zijn opgenomen. Anders dan bijvoorbeeld een structuurvisie gaat een Omgevingsvisie over alle omgevingsaspecten en dient deze altijd actueel te zijn en vrij van tegenstrijdigheden. Uitgangspunt voor het maken van de Omgevingsvisie is het huidige beleid en bestaande gebiedsvisies. We zijn inmiddels in Rheden gestart met de inventarisatie van 100+ beleidsdocumenten op noodzakelijkheid, actualiteit en mogelijke tegenstrijdigheid. Halverwege 2023 leveren we een concept-Omgevingsvisie op, vanzelfsprekend zult u en de raad hier veel eerder bij betrokken worden. Een eerste bespreking met de raad hierover staat voor april op de agenda.

Naast het maken van de Omgevingsvisie worden ook de werkprocessen ingericht waarmee de Omgevingsvisie altijd actueel kan worden gehouden.

6. Algemeen

Deze post omvat kosten die gemaakt moeten worden voor diverse juridische aspecten en het op peil kunnen houden van ons serviceniveau na inwerkingtreding. Bij de juridische aspecten kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het omgevingswetproof maken van ons delegatiebesluit, mandaatverordening en de legesverordening. Ook het kunnen werken in het nieuwe stelsel met kostenverhaal, voorkeursrecht en planschade valt hier onder.

De kosten voor het op peil houden van serviceniveau komen voort uit het feit dat het DSO in eerste instantie minder functionaliteit biedt dan onze eigen huidige klantomgeving. Met een aantal digitale work-arounds willen we de dip in dienstverlening zo beperkt mogelijk houden.

7. Beleidsondersteuning

Voor zowel het omgevingsplan als de omgevingsvisie zal op ieder omgevingsaspect (geluid, lucht, bodem, groen, water, etc.) beleidsadvisering vanuit team Leefomgeving noodzakelijk zijn. Omdat dit niet binnen de jaarplanning te prioriteren bleek zijn hiervoor middelen opgenomen om de inzet hiervoor middels een flexibele schil op te kunnen vangen.

Ook valt onder deze post de ondersteuning vanuit communicatie, zowel de concrete participatie en communicatie voor de diverse deelprojecten alsook het tot stand brengen van het verplichte participatiebeleid en de -verordening.